

حکمت علاوه بر کشف حقیقت به دنبال استکمال نفس هم است

عبدالحسین خسروپناه رئیس موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه گفت: حکمت علاوه بر کشف حقیقت به دنبال استکمال نفس هم است. لذا استکمال نفس یکی از تعالیم حکمت است.

عبدالحسین خسروپناه رئیس موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه گفت: حکمت علاوه بر کشف حقیقت به دنبال استکمال نفس هم است. لذا استکمال نفس یکی از تعالیم حکمت است.

به گزارش خبرنگار مهر، دکتر شامیل اوچال، رئیس انستیتو یونس امره تهران در نشست «فلسفه معاصر ایران و ترکیه» که امروز صبح در موسسه حکمت فلسفه ایران برگزار شد، ابتدا با بیتی از یکی از شاعران ترکیه که در وصف حافظ سروده بود، سخنان خود را شروع کرد و گفت: دلیل اینکه سخنانم را با این بیت شروع کردم، این بود که نشان دهم شعرای ترکیه نسبت به ایران چگونه نظر و برداشتی دارند.

وی افزود: باور دارم که با چنین نشست‌هایی می‌توانیم به روابطی که بین ایران و ترکیه وجود دارد، عمق بیشتری ببخشیم. یک شاعر ترک درباره سعدی می‌گوید: سعدی روح کمال شرقی ماست. باید توجه داشت ایران و ترکیه دو کشور مهم هستند که موجب تشکیل فرهنگ شرق شده‌اند.

رئیس انستیتو یونس امره تهران در ادامه با اشاره به اسامی برخی از فیلسوفان و حکیمان ایران و ترکیه، گفت: اینها ارزش‌های فرهنگی هستند که دو ملت ایران و ترکیه، آنها را از خود می‌دانند باور دارم که این اشخاص را اگر در چارچوب مرزهای یک کشور محدود کنیم، درست نیست. باید تا جایی که از دست ما برمی‌آید، آنها را جهانی کنیم. گذشته در پیشرفت آینده‌مان به ما کمک می‌کند، ما نباید گذشته را فقط به عنوان یک جنس مصرفی استفاده کنیم. ما امروز به عنوان فلاسفه اسلامی باید به این مسأله فکر کنیم که چگونه به مسائل انسانی امروز جواب بدهیم.

اوچال در ادامه گفت: متأسفانه باید بگویم که امروزه تعداد فلاسفه اسلامی که فلسفه غرب، چارچوب‌های شان را طراحی می‌کند، کم نیستند. هدفمان از برگزاری این نشست، آشنایی بین فیلسوفان ایران و ترکیه و استفاده از این ظرفیت‌هاست.

وی در ادامه با اشاره به فعالیت‌های موسسه فرهنگی یونس امره، گفت: این موسسه در ۳۸ کشور فعالیت دارد و هدفش انجام فعالیت‌های فرهنگی مشترک است. هر چند زمینه و فعالیت اولیه آن، زبان ترکی است، اما فعالیت‌های فرهنگی هم انجام می‌دهد. ما در کنار فعالیت‌های فرهنگی هر ساله به ۱۵۰۰ زبان‌آموز ایرانی، ترکی یاد می‌دهیم.

در ادامه حجت الاسلام عبدالحسین خسروپناه، رئیس موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران با خوشامد به میهمانان و آرزوی اینکه احساس غربت نکنید، گفت: در ابتدا اجازه بدهید شهادت حجاج مسلمان در منا را تسلیت بگویم، ان شاءالله روح همه آنها شاد باشد.

وی در ادامه گفت: در جمهوری اسلامی هم فلسفه و هم حکمت مطرح است. فلسفه از احکام موجود و هم از اقسام وجود با روش عقلی، بحث می‌کند. حکمت هم چنین می‌کند. او هم باید از احکام وجود و اقسام وجود صحبت و باید از روش عقلی استفاده کند. اما عقل در حکمت تلاش می‌کند به شهود و وحی هم برسد. یعنی همان طور که حس، نقش مقدماتی دارد، عقل هم نقش مقدماتی را برای وحی دارد. در اینجا است که حکمت با علم کلام فرق می‌کند.

وی گفت: یعنی کلام اگر کلام عقلی باشد، سعی می‌کند بعد از گرفتن وحی برای آن پایه عقلی پیدا کند، اما حکمت از عقل به سمت وحی می‌رود. در حکمت، عقل برای اینکه به وحی و شهود برسد، به عمل صالح هم نیاز دارد. باید در کنار تفکر، عمل صالح هم داشته باشیم. مولانا رومی می‌گوید: «علم و حکمت زاید از لقمه حلال/عشق و رقت آید از لقمه حلال»، «چون ز لقمه تو حسد بینی و رام/جهل و غفلت زاید آن را دان حرام» حکمت علاوه بر کشف حقیقت به دنبال استکمال نفس هم است. لذا استکمال نفس یکی از تعالیم حکمت است.

رئیس موسسه حکمت و پژوهش در ادامه با اشاره به فعالیت‌های این موسسه گفت: این موسسه با سابقه ۴۰ ساله خودش هم به فلسفه غرب و هم به فلسفه و حکمت اسلامی می‌پردازد. در آن هم پژوهش و آموزش در فلسفه غرب و هم فلسفه‌های اروپایی و تحقیقی، آموزش داده می‌شود. در این موسسه هم به پژوهش و هم به آموزش پرداخته می‌شود. البته باید بگویم که

فقط در رده دکتری این امر انجام می‌شود و در آن فلسفه و حکمت اسلامی هم تعلیم داده می‌شود.

وی در ادامه گفت: در حوزه فلسفه علم، فلسفه اسلامی و ... تحقیقاتی هم انجام می‌شود. در زمینه منطق ریاضی و منطق صوری و عرفان و ... آموزش و پژوهش انجام می‌شود. نکته مهم این است که ما ایرانیان و مردم ترکیه نمی‌توانیم سبک زندگی غربی داشته باشیم اما فلسفه و حکمت اسلامی داشته باشیم و این پارادوکس است. همانگونه که در غرب، علم و تمدن مبتنی بر فلسفه‌های شخصی است، فیلسوفان ترکیه و ایران باید تلاش کنند فلسفه را به سمت علم و صنعت و تمدن بکشانند. سؤال اینجاست که آیا الان علم، فرهنگ و تمدن بر اساس فلسفه اسلامی است؟ در این زمینه باید انجمن‌ها، آکادمی‌ها و گروه‌های فلسفه ایران و ترکیه تلاش کنند و آثار گذشتگان را احیا کنند.

وی در ادامه با اشاره به تدریس فلسفه در حوزه علمیه، گفت: ما در ایران با دو نهاد آموزشی یعنی حوزه و دانشگاه مواجهیم. در حوزه‌ها بیشتر سعی می‌کنند متون فلسفی را بخوانند؛ یعنی متن محور هستند اما در دانشگاه‌ها بیشتر علم محور آموزش داده می‌شود. در این موسسه هم علم‌محور و هم متن‌محور آموزش داده می‌شود؛ یعنی متونی که در دانشگاه امکان آموزش آن نیست، در اینجا آموزش داده می‌شود.

خسروپناه گفت: در حوزه‌های علمیه هم فلسفه اسلامی، هم فلسفه غرب و کلام اسلامی و حکمت، مورد آموزش و پژوهش قرار می‌گیرد. ما سعی کردیم با تجربه‌ای که استادان این موسسه دارند، از امتیازات آموزشی پژوهشی که در حوزه دانشگاه وجود دارد، به صورت ترکیبی استفاده کنیم. برخی از اساتید ما هم تحصیلات حوزوی عالی دارند و هم تحصیلات دانشگاهی دارند. از جمله این استادان دکتر دینانی است که از امتیازات این دو نهاد برخوردار است و دانشجویان بزرگی را تعلیم داده است و دکتر دینانی مصداق وحدت حوزه و دانشگاه، است یعنی شما با آیت‌الله دکتر دینانی مواجه هستید.

وی در پایان افزود: امیدوارم این نشست به عنوان اولین نشست تلقی شود و بتوانیم با موسسه یونس امره فعالیت‌های فرهنگی دیگری را در آینده داشته باشیم.